

niso še ne ene dramatične pičice spisali, kritikujejo pa vse? Na to, gospôda, odgovorite, če morete, „hic Rhodus, hic saltate“! vse drugo je piškavo in neotesano mahanje po osebah, kakor je „Narodova“ navada, kedar svojih matadorov ne more oprati, pa druge z blatom ometaje, da bi se potem oni manj poznali med njimi. Zato, „Narodé“, odgovoril — ne, če se ti bo zljubilo, ampak če moreš!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 11. sveč. — Cesar se z velikim spremstvom danes podá v Petrograd. Da bi to potovanje na Rusko ne strašilo nemškega cesarja, se iz Dunaja piše na vse kraje, da Ruska vlada nikakor ne misli pretrgati prijazno zvezo z Nemčijo. To pa ob enem spričuje, da se cerkveni nasprotniki kar naravnost smešne delajo pred svetom s tem, da trdijo, da posilni brezcerkveni zakon bode v Avstriji gospodstvu cerkve korenino podsekal. To prav očitno kažejo sami, ker javkajo in zabavljajo čez vpliv katoliške cerkve na Francoskem — vkljub posilnega civilnega zakona. Zakon sam na sebi je res svetna pogodba med zaročenima; ker pa ne samo katoličani, temuč tudi ženin in neveste vseh družih vér v cerkev gredó, da pri poroki po duhovnu prejmejo blagoslov Božji, zato je vse pravo, da se svetno in duhovno poročanje ob enem v cerkvi zgodi, kajti svetno poročanje duhovnik izvršuje kot pooblastenec države. Isto veljá tudi o rojstnih maticah in mrtvaških registrih, ki so v rokah duhovnov. Ljudi vseh ver prinesó ob rojstvu in o smrti v cerkev. Duhovni tedaj državi na prid opravljajo te službe in gotovo bolje in natančneje kakor bi jih opravljal vsakoršen župan, ki bi imel vprihodnje nalogo, zakonce poročati.“

— Odbor, za verske postave v zbornici poslancev izvoljen, se je razdelil v dva pododborna: eden (v katerem so poslanci dr. Weber, Kopp, Göllerich, Wildauer, Russ, Schaup in Granitsch) obravnava vladne predloge, — drugemu pa (v katerem so Tinti, Haase, Sturm, Dinstl in Heilsberg) se je naročilo, naj osnova postavo za posilni zakon brez cerkve.

— Minister Stremajer je verskim predlogom dodal obširno poročilo, s katerim podpira vladne predloge; po „Vaterl.“ sledi iz tega poročila: 1) da država ima gospodarica biti cerkvi, tedaj očiten odpad od kristijanstva, 2) nemško-narodno cerkveno postavodajstvo kot vogelni kamen nemško-narodni ustavi, 3) nehanje cerkvenega poklica duhovnov in preuredba njih v državne služabnike, 4) nehanje jurisdikcije škofovske in njihove veljave. — Se vé da v vse to tiščijo mladoslovenska srca. — Zanimivo je, kar „Reform“ o vladnih verskih predlogih zaradi posilnega brezcerkvenega zakona piše, rekoč: Dandanašnji liberalizem išče največo srečo človeštva v tem, da se ženitve ne sklepajo pred oltarjem v cerkvi, ampak v pisarnici soseskine pred županom. Da katoliška cerkev in Rimski papež tudi brezcerkveni (civilni) zakon strpeti morejo, to skušnja uči na Francoskem in v nemških Renskih deželah, kjer je posilni civilni zakon že 70 let vpeljan in kjer se zaradi tega razmere katoliške cerkve niso kaj posebno na slabo obrnile.

— (Veliki gospodje — veliki goljufi.) Na Dunaji zapirajo zdaj po vrsti gospôdo, ki je pri-taknjena glasovitemu finančnemu polomu. Ravno zdaj stoji pred Dunajsko sodnijo veliki denarni barantač Plaht, ki je oplahnal ljudi za toliko, da ima dolga za

2 milijona in 820.346 gold., premoženje pa le 12.000 gold. — Druzega finančnega velikaša Offenheima, ki je tudi že bil zaprt, so proti kavciji 1 milijona gold. začasno izpustili iz ječe. Dalje pridejo po poročilu „Tagessboten“ v preiskavo sodniško vodja vremenske zavarovalnice Reach zaradi goljufije, grof Wickenburg, ud gospôške zbornice, baron Raule in baron Sothen pa zavolj pregrešne krive. Lepi časi! Zato je res treba odstraniti — vero.

— (Franc-Jožefova ustanova za najdenice.) Iz pravil ustanove za najdenice Dunajske najdenišnice po načrtu dr. Fridingerja, vodje Dolnje-avstrijske deželne porodišnice in najdenišnice, katero je presviti cesar z najvišim sklepom od 11. novembra leta 1873 „ustanovo cesarja Franc-Jožefa“ imenovati blagovolil, se sledeče naznanja: Obresti iz kapitala te ustanove se imajo obračati za šolsko odgojo najdencev dolnje-avstrijske najdenišnice na Dunaju po končanem 6. letu brez ozira na to, ali imajo najdenici imenovane najdenišnice v tej ali drugi deželi Avstrijske države domovinsko pravico, da so le po zdravniškem izreku sposobni za šolski poduk. — Štipendije te ustanove bode od-dajal presviti cesar sam vsako leto 2. decembra po predlogu najdenišničnega vodstva. — Znesek in dôba vžitka teh štipendij se določuje po presodbi najdenišničnega vodstva za toliko časa, da se otroci v javnih šolah predpisanih predmetov dobro naučé. — Razpisoval se bodo te štipendije v Dunajskem časniku („k. k. Wiener Zeitung“) potem, ko se bode za 20.000 gold. kapitala nabralo. — Nalaganje kapitala in gospodarstvo ustanove oskrbuje Dolnje-avstrijski deželni odbor na Dunaji. — Doneske in darila za to ustanovo pa prejema Dolnje avstrijska c. k. deželna vlada na Dunaji.

Ogersko. — Čedalje bolj mršav je stan Magjarskega gospodarstva, — al ni čuda, če ga tare dolg z 174 milijoni. Ker levičarji ministerstvu velike sitnosti delajo in sploh cela Ogerska država stoji na slabih nogah, govori se o razpustu Ogerskega zbora, to pa utegne biti, kakor „Obzor“ piše, osodepolna stopnja, kajti uzburkala bi se cela dežela in osnovali bi se samo dve stranki: ena Avstrijska s pogodbo, druga Ogerska s programom neodvisne države. Katera stranka zmaga, veliko je vprašanje.

Žitna cena

v Ljubljani 7. februarija 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 20. — banaške 7 fl. 92. — turšice 5 fl. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 80. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. — ajde 4 fl. 40. — ovsa 2 fl. — Krompir 2 fl. 90.

Kursi na Dunaji 6. februarija.

5% metaliki 69 fl. 60 kr. Azijo srebra 107 fl. — kr.
Narodno posojilo 74 fl. 60 kr. Napoleondori 9 fl. 4 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 7. febr. 1874: 59. 67. 66. 49. 45.
na Dunaji } 87. 41. 37. 58. 1.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 21. februarija.

V Trstu 31. januarija 1874: 75. 81. 90. 6. 62.

Prihodnje srečkanje v Trstu 14. februarija.